

Финансовите иновации през погледа на поколението „Z“

Напоследък все по-често се говори за различните поколения и как всяко от тях има различни изисквания, разбирания и начин на живот. Разликите в поколенията със сигурност влияят и върху икономиката, тъй като всяко поколение съставлява определен процент от работната сила на страната. Поколението „Z“ е най-претенциозното и непредсказуемо от поколенията до сега. Преди още да се е научило да чете и да пише, вече успешно може да работи с мобилни устройства и да инсталира приложения. То израства във време на големи промени в глобалния технологичен сектор и динамиката на технологиите му стават нещо рутинно и не толкова „свръхестествено“. На предишните поколения, в детството най-технологичното нещо е било безцветен телевизор, домашен телефон, автомобили (за които се е чакало с години) и ел. уреди без особени технологии. Генерация „Z“ расте по-време на изключителни иновации и разпространението на Интернет и технологиите по-света. С последвалото това създаване на социалните мрежи, платежните системи, модерните смарт устройства и буквално всеки ден са свидетели на нова иновация.

Промените във финансовата сфера се приемат с добро око от това поколение и това кара институциите да се надпреварват за създаването на по-иновативните продукти. Първото дигитално поколение е към 32% от населението на света или 2.5 млрд. души, а 75% от тях имат смартфони, чрез които могат да правят всичко - от комуникация и забавление до пазаруване и банкиране. В банковия сектор например, по-иновативните банки се развиват по-бързо от традиционалистите и печелят предимно клиенти от новото поколение, това е директна инвестиция в бъдещето защото следващите поколения ще са още по дигитализирани и взискателни към технологиите. Но не само банките, а всички бизнеси, които са по дигитализирани реализират по-големи печалби и напредват. Пример може да се даде с разплащанията в бизнеса, като си поръчаш нещо от интернет сайт и си го платиш онлайн, то идва чрез куриер и с го взимаш бързо и лесно без да търсиш фиатни пари. Онлайн търговията стана още нужна по-време на ковид вълната поради ограниченията и това даде възможност на тези бизнеси да просперират.

До края на миналия век в България значението на думата банка или някаква подобна финансова институция, се свързвало с държава – държавна институция и хората от предишните поколения са стриктни на такава тематика, защото конкретно нашата страна

се е намирала в тоталитарен режим и съдебната система била много строга . Наказанията за неизпълнение на някакво задължение свързано с държавата или свързана с нея институция са били строги. Затова предишните поколения имайки предвид предишните времена са по-консервативно настроени. Информационните източници на модерните финансови институции им идват абстрактни. Напълно разбираемо е, като се има в предвид , че по тяхно време е имало само един телевизионен канал, и то със строго регулиран ефир. Сега рекламите са къде ли не, видео в соц. мрежи или пародична реклама в радиото , или автобуса на градския транспорт, облепен изцяло с рекламни материали. Тези поколения стават свидетели на много промени на финансовия свят и реално изостават с тенденциите. Някои си предпочитат традиционните финансови услуги в съответен офис „face to face“.А други, които представляват по-финансово грамотната част от обществото, се опитват да свикнат с промените и мислят, че финансовият свят върви по правилната пътека от към регулации, дигитализация, ефикасност и др.

Иновациите в финансовата сфера са предизвикани от нуждите и от предпочитанията на новото поколение. Те се свеждат до това нещата да стават бързо и лесно, те имат доверие на онлайн финансовите инструменти. Хората от поколение „Z“ израстват в динамични времена и търсят бързи решения на казусите, които ги сполетят. Това поколение не обича да чака по опашки и да се среща с недоволния поглед на служителя на банковото гише. За операции като откриване на сметка, превод на малка сума пари, покупка и търгуване с финансови инструменти и др. рутинни услуги. То иска всичко това да става дигитализирано, безконтактно и за по кратко време. „Human Touch“ не е приоритет на това поколение, както е било на предишните. Така се движи и финансовия свят към роботизиране и автоматизиране на процесите, чрез разработването на чат-ботове и усъвършенстване на изкуствения интелект(AI). Нео-банките добиха голяма популярност през последните години и са много предпочитани сред новото поколение. Те предлагат изцяло онлайн управление на финансите, като откриването на сметка става онлайн след верификация на лични данни. Предлагат всякакви финансови услуги само с няколко клика и всичко това е много опростено, както се иска и на новата генерация. Също така дават възможност на търговия с финансови инструменти, като криптовалюти, акции, фючърси, форекс и др.

Като представител на генерацията „Z“, според мен бъдещето на самостоятелното съществуване на традиционните финансови институции е неясно, в смисъл такъв това

зависи изцяло от конкретната институция. От това тя как ще се справи със заплахите, промените, дигитализирането, регулаторите и др. фактори в сектора. Както ни е известно на всички банките са най-строго регулираните институции, защото оперират с „чужди“ пари – на своите вложители. Този ресурс коства време и средства на банките, които ги възпрепятстват към по-бързото развитие. За сравнение последните години Фин-тех индустрията доста напредва, защото е по-малко регулирана и изцяло дигитална, както желаят поколение „Z“. През последните години се забелязва и особено повишен интерес за инвестиции в криптовалути от новото поколение, за 10 години те се превърнаха от „екзотика“ до масова мода. Инвестиционните интереси се менят с поколенията, докато предишните поколения са залагали основно на недвижими имоти и акции на утвърдили се компании, то днешните такива инвестират в финансови инструменти с по-непредвидима доходност. Дигиталните платформи, които предлагат тези опции определено изпреварват традиционалистите, защото както може да търгуват бързо и лесно, така и таксите и комисионните са по-ниски. Традиционните финансови институции определено трябва да се подобрят в много отношения за да изпълнят желанията на новите генерации, те го правят доста добре в последните години след ковид и наложителната дигитализация. Но това определено не може да стане само с усилия от страна на конкретната финансова институция. Регулаторите трябва да направят прозрачен механизъм за функционирането и конкуренцията в тази сфера, защото не е честно една банка например да е толкова строго регулирана, а Фин-тех индустрията да не е.

Ковид кризата и наложителната дигитализация и модернизация на финансовия сектор, поставиха бариери на традиционните услуги, които трябва да се преодолеят за по-нататъшното им съществуване. Според мен бъдещето на традиционните институции трябва да тясно свързано с новите такива. Те не трябва да са конкуренти, а партньори, защото имат плюсове и минуси, които могат да се препокрият именно така. Те трябва да изградят мост на стабилност и сигурност, през който трябва традиционните финанси да преминат към модерните такива, а хората от по-консервативното до по-иновативното.

Източници:

<https://www.economy.bg>

<https://www.banker.bg>